

Ανδριανός Γκουρμπάτσης
Αντιστράτηγος – Υπαρχηγός ΠΣ, ε.α.
Ειδικός Ερευνητής – Δικαστικός Πραγματογνώμονας

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2024

Δεκέμβριος 2024

1.- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αναφερόμενος σε στοιχεία που παρουσιάστηκαν την 10η Δεκεμβρίου 2024 στην εκδήλωση για την αποτίμηση της αντιπυρικής περιόδου, παρουσία του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας κ. Β. Κικίλιας τόνισε, ότι το 2024 <<Στην περίοδο με τις πιο δύσκολες πυρομετεωρολογικές συνθήκες των τελευταίων 40 ετών, κάηκαν 27.856 στρέμματα δάσους υψηλής αξίας, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της 20ετίας είναι 117.800 στρέμματα. Που σημαίνει ότι φέτος είχαμε μείωση 76,45% σε καμμένα στρέμματα δάσους υψηλής αξίας>> και ότι <<καταγράφηκε συνολικά μείωση των καμένων στρεμμάτων κατά 13,67% σε σχέση με το μέσο όρο των τελευταίων 20 ετών, με τα 191.000 στρέμματα να αφορούν σε χορτολιβαδικές εκτάσεις, υπολείμματα καλαμιών και καλλιέργειες. “Έγινε μια εξαιρετική δουλειά διαλειτουργικά: Από την Πυροσβεστική, την Πολιτική Προστασία, τους εθελοντές, την Ελληνική Αστυνομία, το Στρατό, τους δασάρχες και τους ΟΤΑ, με βάση το νέο δόγμα αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών>>

2.- ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ 2024

Από την 1η Ιανουαρίου έως την 10η Δεκεμβρίου 2024 εκδηλώθηκαν στην επικράτεια συνολικά **9.500 αγροτοδασικές πυρκαγιές**, εξ αιτίας των οποίων κάηκαν συνολικά **444.500 στρέμματα αγροτοδασικών εκτάσεων**.

Ο αριθμός των ως άνω πυρκαγιών είναι αυξημένος σε ποσοστό **7,4%** σε σχέση με τον μέσο ετήσιο αριθμό πυρκαγιών των ετών (2005 – 2023), που είναι 8.844 αγροτοδασικές πυρκαγιές. Εξάλλου οι καμένες εκτάσεις είναι μειωμένες σε ποσοστό **13,6%** σε σχέση με τον μέσο ετήσιο αριθμό καμένων εκτάσεων των ετών (2005 – 2023), που είναι 515.000 στρέμματα. Επισημαίνεται ότι ο άνω μέσος ετήσιος αριθμός των τελευταίων 19 ετών εμφανίζεται αρκετά αυξημένος επειδή στα έτη αυτά

υπολογίσθηκαν και οι καμένες εκτάσεις των ετών 2021 και 2023, που ήταν 1.332.141 στρ και 1.769.664 στρ αντίστοιχα. Δηλαδή δύο από τις πλέον καταστροφικές αντιπυρικές περιόδους, μετά το 2007, με 2,7 εκατομμύρια στρέμματα, στην ελληνική ιστορία.

Εξάλλου, σύμφωνα με το EFFIS / ΕΕ, έως την 8η Δεκεμβρίου 2024, από τις 86 μεγαλύτερες δασικές πυρκαγιές κάηκαν συνολικά 419.260 στρέμματα, όταν ο μέσος ετήσιος αριθμός κατά τα έτη (2006 – 2023) είναι 507.330 καμένα στρέμματα εξ αιτίας των 56 μεγαλύτερων πυρκαγιών. Δηλαδή ο αριθμός των πυρκαγιών εμφανίζεται αυξημένος κατά 53,6% ενώ των καμένων εκτάσεων εμφανίζεται μειωμένος κατά 21%.

Επίσης, σύμφωνα με το EFFIS / ΕΕ, **η Ελλάδα** μεταξύ των 27 κρατών της ΕΕ είναι **πρωταθλήτρια στις καμένες εκτάσεις**, ενώ καταλαμβάνει την 5η θέση μεταξύ των κρατών της Ευρώπης (κράτη εντός και εκτός ΕΕ) και των κρατών της Μεσογείου (Β. Αφρική και Μέση Ανατολή). Τις τέσσερις πρώτες θέσεις κατατάσσονται: η **Ουκρανία** (9.105.510 στρ), **Τουρκία** (1.200.890 στρ), **Βόρεια Μακεδονία** (951.810 στρ) και **Αλβανία** (466.230 στρ).

Από τις συνολικά 9.500 αγροτοδασικές πυρκαγιές οι 3525 εκδηλώθηκαν σε χρόνο εκτός αντιπυρικής περιόδου.

Επίσης κατά την αντιπυρική περίοδο 2024, σημειώθηκαν συνολικά 78 ημέρες με δείκτη επικινδυνότητας, σύμφωνα με τον Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς, που εκδόθηκε από την ΓΓΠΠ (Κατηγορία 3), 57 ημέρες, με δείκτη επικινδυνότητας (Κατηγορία 4) και 3 ημέρες, με δείκτη επικινδυνότητας (Κατηγορία 5).

Οι **πέντε πιο καταστροφικές πυρκαγιές** κατά την φετινή αντιπυρική περίοδο είναι α) η πυρκαγιά που προκλήθηκε την 11η Αυγούστου 2024 στον **Βαρνάβα Αττικής**, από την οποία κάηκαν συνολικά 104.138 στρέμματα αγροτοδασικών εκτάσεων, ενώ έχασε τη ζωή της και μία γυναίκα στο Πάτημα Βριλησίων, όπου κατέληξε η πυρκαγιά και β) η πυρκαγιά που προκλήθηκε την 29η Σεπτεμβρίου 2024 στα **Ροζενά Κορινθίας** από την οποία κάηκαν συνολικά 58.299 στρέμματα

αγροτοδασικών εκτάσεων, ενώ έχασαν τη ζωή τους και 2 κάτοικοι – εθελοντές πυροσβέστες, γ) η πυρκαγιά που προκλήθηκε την 24η Αυγούστου 2024 στο **Παγγαίο Όρος**, από την οποία κάηκε έκταση 15.262 στρέμματα, δ) η πυρκαγιά που προκλήθηκε την 7η Αυγούστου 2024 στο **Ρέθυμνο**, από την οποία κάηκαν συνολικά 9.761 στρέμματα, ε) η πυρκαγιά που προκλήθηκε την 31η Ιουλίου 2024 στο χωριό Πισσώνας Εύβοιας, από την οποία κάηκαν συνολικά 9.704 στρέμματα.

Από το συνολικό ως άνω αριθμό αγροτοδασικών εκτάσεων, η προανακριτική αρχή του ΠΣ (ΔΑΕΕ και Ανακριτικά Γραφεία ΠΥ) στα πλαίσια του αυτοφώρου συνελήφθησαν συνολικά αριθμός άνω των **450 κατηγορούμενων για εμπρησμό με δόλο ή από αμέλεια για αγροτοδασικές πυρκαγιές**, ενώ επεβλήθησαν και διοικητικά πρόστιμα.

Εκείνο που διαπιστώθηκε και αξίζει να σημειωθεί είναι ότι παρόλο που αυστηροποιήθηκαν από την 1η Μαΐου 2024 με τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα (άρθρα 264 και 265 ΠΚ)) με τον ν. 5090/2024 οι ποινές για του εμπρηστές καθώς αυξήθηκε και το ύψος των διοικητικών προστίμων, ο επιδιωκόμενος στόχος που ήταν, σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση του νόμου αυτού, η μείωση του αριθμού των πυρκαγιών δεν επετεύχθη

3.- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2024 - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Από τα έως σήμερα στοιχεία συνάγοντα τα εξής συμπεράσματα για την αντιπυρική περίοδο έτους 2024:

- **Ήταν η πιο καταστροφική αντιπυρική περίοδος**, μετά το 2023 και 2021 από το έτος 2013
- **Η Ελλάδα κατατάσσεται μετά και το 2023** (για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά), **στην 1η θέση μεταξύ των κρατών της ΕΕ με τις περισσότερες καμένες εκτάσεις** την τελευταία 10ετία

- Δεν απέδωσαν, όπως επιχειρήθηκε με την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα (άρθρα 264 και 265 ΠΚ) και της νομοθεσίας πυροπροστασίας, τα μέτρα της αυστηροποίησης των ποινών των εμπρηστών και των διοικητικών προστίμων, αφού υπήρξε **αύξηση του αριθμού των αγροτοδασικών πυρκαγιών** σε σχέση με τον μέσο ετήσιο αριθμό κατά τα έτη (2005β – 2023), ενώ **μειώθηκαν οι καμένες εκτάσεις** σε σχέση με τον μέσο ετήσιο αριθμό κατά τα ίδια ως άνω έτη.
- Τέλος, **εμφανίσθηκε πιο αποτελεσματικός σε σχέση με τα προηγούμενα έτη ο διωκτικός μηχανισμός του ΠΣ (Διεύθυνση Αντιμετώπισης Εγκλημάτων Εμπρησμού)**, δεδομένου ότι σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των φερόμενων ως κατηγορουμένων που συνελήφθησαν στα όρια του αυτοφώρου.
- Επιβάλλεται **η διεύρυνση του έως σήμερα οριζόμενου νομικά χρονικού διαστήματος της αντιπυρικής περιόδου (1η Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου)**, δεδομένου μεγάλος αριθμός πυρκαγιών εκδηλώθηκε κατά το 2024 εκτός αυτής της περιόδου.
- Για νέο δόγμα διαχείρισης δασικών πυρκαγιών μπορούμε να μιλάμε μόνον αν το βάρος της χρηματοδότησης από την Πολιτεία αλλάξει φορέα. Ειδικότερα από την καταστολή και πιο συγκεκριμένα τον Μηχανισμό Δασοπυρόσβεσης (ΠΣ), που συμβαίνει από το έτος 1998, με την ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο ΠΣ με τον ν. 2612/1998, έως σήμερα, στην πρόληψη (Δασική Υπηρεσία).
- Απαιτείται ο θεσμός **της ελεγχόμενης καύσης**, που ισχύει στις ΗΠΑ και σε άλλα Δυτικά Κράτη, να θεσμοθετηθεί και εφαρμοσθεί, με σκοπό την μείωση της ξερής βλάστησης εντός των δασών.